

"Yanyovden: Puterea Vindecătoare a Plantelor"

Автор(и): Растителна защита
Дата: 24.06.2026 Брой: 6/2026

Pe 24 iunie sărbătorim Enyovden – sărbătoarea soarelui, a apei și a puterii vindecătoare a naturii. Cunoscută în diferite părți ale Bulgariei ca Ivan Bilober, Yanevden sau Ivanden, această zi poartă rădăcinile adânci ale tradițiilor folclorice slave. Conform credințelor, chiar înainte de răsăritul soarelui, plantele posedă cele mai puternice proprietăți vindecătoare. Tradiția impune să se adune „77 și jumătate de ierburi” – una pentru fiecare boală cunoscută și jumătate pentru „boala fără nume”. Acestea sunt împletite în coroane pentru sănătate, iar ierburi precum sunătoarea, sunătoarea comună, cimbrul și teiul sunt pregătite pentru iarnă.

Bulgaria este unul dintre principalii exportatori de plante medicinale în Europa

Natura este excepțional de generoasă cu pământurile noastre. Flora bulgară include peste 4.300 de specii de plante superioare, dintre care aproximativ 770 au proprietăți medicinale dovedite. Peste 270 de specii sunt utilizate activ în industria farmaceutică, cosmetică și alimentară. Între 80% și 90% din cantitatea recoltată (aproximativ 13.500 de tone) este destinată exportului.

Emblemele Florei Noastre: Ceaiul Mursalski și Floarea lui Orfeu

Printre această vastă diversitate de plante, se remarcă două endemii balcanice unice, care atrag atenția oamenilor de știință și a vindecătorilor din întreaga lume.

Ceaiul Mursalski (Sideritis scardica Griseb.)

Ceaiul Mursalski (*Sideritis scardica* Griseb.), numit elixirul longevității, este o plantă perenă care atinge 50 cm înălțime. Această plantă este o adevărată farmacie naturală. Descoperită și descrisă de botanistul August Grisebach în Munții Shar (de unde și numele său latin *scardica*), este cunoscută și ca ceai de Pirin, Trigrad sau Alibotush.

Compoziție și beneficii: Conține un complex bogat de taninuri, uleiuri esențiale și oligoelemente (fier, zinc, magneziu, cupru). Conținutul său ridicat de flavonoide îi conferă efecte antibacteriene și antioxidante puternice.

Datorită popularității sale imense, ceaiul Mursalski este o specie pe cale de dispariție, inclusă în Cartea Roșie a Bulgariei. Astăzi, colectarea sa din habitatele naturale este permisă doar în cantități limitate sau permise. De asemenea, este cultivat cu succes.

Silivryakul din Rodopi (Haberlea rhodopensis)

Silivryakul din Rodopi (*Haberlea rhodopensis*) sau miracolul învierii, cunoscut și ca floarea lui Orfeu, deține un secret uimitor – capacitatea de a „învia”.

Un focus principal al cercetării științifice la Centrul de Excelență în Biologie și Biotehnologie a Sistemelor Vegetale - CEPSBB este toleranța ridicată la secetă a speciei *Haberlea rhodopensis* - chiar și după secetă extremă și desicare completă, la udarea ulterioară, planta „înviază” și se recuperează complet. *Haberlea rhodopensis* prezintă, de asemenea, toleranță la alte condiții extreme, cum ar fi temperaturi scăzute și întuneric prelungit. Oamenii de știință de la CEPSBB studiază mecanismele moleculare prin care planta se adaptează la aceste tipuri de stres abiotic. Scopul principal este ca rezultatele cercetării să fie aplicabile culturilor importante din punct de vedere economic, pentru a le crește toleranța la condiții adverse.

Protecția Naturii - O Misiune și o Lege

Deoarece majoritatea plantelor medicinale din țara noastră sunt colectate din sălbăticie, resursa lor este expusă riscului de epuizare, schimbări climatice și neglijență umană. Pentru a proteja această bogăție, din anul 2000 Bulgaria a introdus o Lege specializată privind Plantele Medicinale – un precedent în UE. Legea urmărește să asigure utilizarea lor durabilă și conservarea habitatelor naturale pentru generațiile viitoare. Unele specii sunt plasate sub un regim special de protecție și utilizare, iar legea desemnează instituțiile care monitorizează utilizarea durabilă a plantelor medicinale. Acestea sunt organismele regionale ale ministerelor mediului și apelor, și agriculturii și alimentației.

La începutul fiecărui an, Ministrul Mediului și Apelor emite un ordin care specifică 24 de specii de plante medicinale a căror colectare în scopuri comerciale este interzisă. Pentru alte 12, se stabilesc cantități permise. Acestea sunt: ceaiul Mursalski, bujorul roșu, cătină roșie, ciuboțica-cucului, scaiul binecuvântat, lăcrămioara, mătrăguna, iarba-fiarelor, scaiul fără tulpină, iarba-grasă, cătina și turița-mare.

Cazul Gornoslav: Un Avertisment pentru Toți

Protecția acestor specii necesită o conștiință civică vigilentă. Un exemplu izbitor este incidentul din aprilie 2026, când peste 400 de plante ale speciei protejate silivryak din Rodopi au fost smulse brutal din rădăcini lângă satul Gornoslav, din cauza unei intenții de investiții pentru extragerea marmurei. Datorită raportărilor la timp și eforturilor asociației „Balcanii Verzi”, Ministrul Mediului și Apelor a impus o interdicție totală a construcțiilor și extracțiilor în zonă până când aceasta va fi declarată arie protejată.

Enyovden - Responsabilitate pentru Generațiile Viitoare

Mătrăguna (Atropa belladonna), numită și beladonă sau poama-dracului, este un arbust peren din familia Solanaceae. Mătrăguna este o plantă extrem de toxică care conține alcaloidul atropină.

Enyovden ne amintește că suntem legați indisolubil de natură. Colectarea plantelor medicinale nu este doar o tradiție sau o afacere, ci o responsabilitate. Experții ne îndeamnă să nu smulgem plantele inutile, să colectăm doar specii pe care le cunoaștem bine (deoarece unele, precum mătrăguna, sunt foarte otrăvitoare) și să lăsăm întotdeauna o parte din populații neatinsă. Numai atunci vom păstra echilibrul natural și vom lăsa moștenire magia vindecătoare a naturii bulgare generațiilor viitoare.

Mai multe pe această temă:

Oameni de știință din Bulgaria și Germania descifrează genomul plantei protejate silivryak din Rodopi (Haberlea rhodopensis)